

โครงการคุณธรรม

ยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน

Greet each other with smiling and respect in ASEAN Relationship

โดย กลุ่มข่าวเกรียบว่าว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สมาชิกประกอบด้วย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	ชั้น
1.	นางสาวสุนันทา ดอกไม้	ประธาน	ม.5/4
2.	นางสาวกัญญารัตน์ บังคัล	รองประธาน	ม.5/4
3.	นางสาวนิตา เตريمพล	รองประธาน	ม.5/4
4.	นายเจษฎา สารจิตร	ประชาสัมพันธ์	ม.5/4
5.	นายจิรภัทร เดชะคุ้ม	ประชาสัมพันธ์	ม.5/4
6.	นางสาวณัฐนิชา เงินบำรุง	เหรัญญิก	ม.5/4
7.	นายชานนท์ สิงห์อุดร	กรรมการ	ม.5/4
8.	นายเหม็นต์ เหลลาธรรม	กรรมการ	ม.5/4
9.	นายโกมล จันทรดำ	กรรมการ	ม.5/4
10.	นางสาวกัญญารัตน์ ป้อมเงิน	เลขานุการ	ม.5/4

โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

โทรศัพท์ 056-279259 โทรสาร 056-279075 เว็บไซต์ www.bpnsw.com

e-mail: banphotpisai@hotmail.com

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 กระทรวงศึกษาธิการ

พระสงฆ์ที่ปรึกษา พระครูนิทานโพธิวัฒน์ , พระพิศาล ปภัสสโร วัดหูกวาง อ.บรรพตพิสัย จ.นครสวรรค์

ผู้บริหารสถานศึกษา ดร.ชรินทร์ แผงดี

ครูที่ปรึกษา นางขวัญจิต บุญมาก

นายบุรินทร์ บุญมาก

กิตติกรรมประกาศ

โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน Greet each other with smiling and respect in ASEAN Relationship เกิดจากความตั้งใจของนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่งซึ่งเรียกตัวเองว่า “กลุ่มข้าวเกรียบว่าว” ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ได้ดำเนินกิจกรรมของตนเองภายใต้กรอบแนวคิดเพื่อปลูกสำนึกปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมและการพูดจาที่ทักทายกันที่ไม่ไพเราะ เสี่ยงด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และเพิ่มพูนความรู้สู่อาเซียน โดยมีการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบให้นักเรียนได้ปฏิบัติอันจะนำไปสู่การปลูกฝังและสร้างเสริมคุณธรรม นักเรียนมีประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุขในสังคม การดำเนินงานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากเพื่อนนักเรียน ครูอาจารย์โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคมขอขอบคุณ ดร.ชรินทร์ งามดี ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ให้การสนับสนุนให้โครงการนี้เกิดขึ้น คุณครูขวัญจิต บุญมาก คุณครูบุรินทร์ บุญมาก ที่ให้แนวทางในการดำเนินกิจกรรมตลอดจนเป็นเสมือนพี่เลี้ยงในการดำเนินการและการจัดทำสื่อแนะนำเสนอโครงการนี้ขอขอบพระคุณ พระครูนิทานโพธิวัฒน์และพระพิศาล ปภัสสโร วัดหูกวาง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นที่ปรึกษาฝ่ายสงฆ์ ตลอดทั้งคณะครู ผู้ปกครองและเพื่อนๆ พี่ ๆ น้อง ๆ นักเรียนของโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานโครงการคุณธรรม ให้ความร่วมมือและให้กำลังใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดทำโครงการในครั้งนี้

ความดีคุณูปการที่เกิดจากการดำเนินโครงการครั้งนี้ขอถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 10

กลุ่มข้าวเกรียบว่าว

โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน
โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน
Greet each other with smiling and respect in ASEAN Relationship

ชื่อผู้ทำโครงการ : กลุ่มข้าวเกรียบว่าว สมาชิกประกอบด้วย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	ชั้น
1.	นางสาวสุนันทา ดอกไม้	ประธาน	ม.5/4
2.	นางสาวกัญญารัตน์ บังคัล	รองประธาน	ม.5/4
3.	นางสาวนิตา เตรียมพล	รองประธาน	ม.5/4
4.	นายเจษฎา สารจิตร	ประชาสัมพันธ์	ม.5/4
5.	นายจิรภัทร เดชะคุ้ม	ประชาสัมพันธ์	ม.5/4
6.	นางสาวณัฐนิชา เงินบำรุง	เหรัญญิก	ม.5/4
7.	นายชานนท์ สิงห์อุดร	กรรมการ	ม.5/4
8.	นายเหมันต์ เหลลาธรรม	กรรมการ	ม.5/4
9.	นายโกมล จันทรดำ	กรรมการ	ม.5/4
10.	นางสาวกัญญารัตน์ ป้อมเงิน	เลขานุการ	ม.5/4

ระดับการศึกษา : ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

พระสงฆ์ที่ปรึกษา: พระครูนิทานโพธิวัฒน์ และ พระพิศาล ปภัสสร

ผู้อำนวยการ : ดร.ชรินทร์ แผงดี

ครูที่ปรึกษา : นางขวัญจิต บุญมาก, นายบุรินทร์ บุญมาก

การดำเนินงานโครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมกรรมการการพูดจาทักทายกันที่ไม่ไพเราะ เสี่ยงด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
- 2) พัฒนานักเรียนให้ตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจของการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน
- 3) เพื่อสร้างเครือข่ายให้เกิดความรู้เกี่ยวกับอาเซียนทั้งในและนอกโรงเรียน และ 4) เพื่อสร้างโอกาสในการทำความดีถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการดำเนินงานครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม จำนวน 960 คน โดยดำเนินการในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2563 ถึงเดือนกรกฎาคม 2563 โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม เป็นสถานที่ในการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน จากการดำเนินงานตลอดช่วงระยะเวลา พบว่านักเรียนของโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ให้ความร่วมมือในกิจกรรมอย่างดียิ่ง กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน เสี่ยงจากอาเซียนอาเซียนสัมพันธ์ ตอบปัญหาอาเซียน และศูนย์อาเซียนศึกษา นักเรียนใช้ภาษาอาเซียนในการทักทายกันได้ อย่างสนุกสนาน ลดปัญหาการพูดจาไม่ไพเราะ มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สร้างสื่อเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน การตอบปัญหาอาเซียน และร่วมกันจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาของโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายให้สถานศึกษาปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการแก่เยาวชนไทย อันได้แก่ **ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ** โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ด้วยการให้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ประกอบกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในการเป็นประชาคมอาเซียน เป็นการสร้างสังคมภูมิภาคให้พลเมืองของประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันฉันญาติมิตรในครอบครัวเดียวกัน

โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน Greet each other with smiling and respect in ASEAN Relationship เกิดจากความตั้งใจของนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่งซึ่งเรียกตัวเองว่า **“กลุ่มข้าวเกรียบว่าว”** ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน โดยดำเนินกิจกรรมของตนเองภายใต้กรอบแนวคิดเพื่อปลูกสำนึกปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมและการพูดจาทักทายกันที่ไม่ไพเราะ เสี่ยงด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และเพิ่มพูนความรู้สู่อาเซียน โดยมีการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบให้นักเรียน ได้ปฏิบัติอันจะนำไปสู่การปลูกฝังและสร้างเสริมคุณธรรม นักเรียนมีประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุขในสังคม และเป็นการทำความดีถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10

การยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน เป็นการสร้างกระแสให้เยาวชนไทยยุคใหม่หันมาพูดจาทักทายกันด้วยภาษาอาเซียนด้วยมิตรไมตรี นำไปสู่การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน จัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อนำเสนอต่อสาธารณชนที่สนใจและนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานโครงการในลักษณะเช่นนี้เพื่อจะได้ส่งผลดีต่อเยาวชนของชาติต่อไป

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ให้การสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมนี้เป็นไปด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

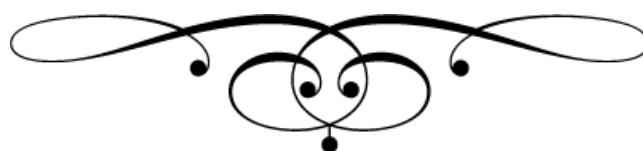
กลุ่มข้าวเกรียบว่าว
โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
ผังมโนทัศน์	ค
คำนำ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการศึกษา	3
บทที่ 2 การดำเนินโครงการ	
วิธีการดำเนินงาน	7
ขั้นตอนการเตรียมการ	7
ขั้นตอนการประเมินผลกิจกรรม	8
ผังมโนทัศน์	9
หลักการและหลักธรรมที่นำมาใช้	10
ปฏิทินการปฏิบัติงาน	11
งบประมาณ	12
แหล่งที่มาของงบประมาณ	13
อุปสรรค ความผิดพลาด การแก้ปัญหา และบทเรียน	13
บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน	
ผลการประเมินก่อนการดำเนินงาน	14
ผลการประเมินขณะดำเนินโครงการ	15
ผลการประเมินหลังการดำเนินงาน	17
บทที่ 4 การศึกษาวิเคราะห์	
ปัญหาและสาเหตุ	19
เป้าหมายและทางออก	19
หลักการและหลักธรรมที่นำมาใช้	19
ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จ	21

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการดำเนินการโครงการ	22
ประสบการณ์และข้อเสนอแนะ	22
แผนการดำเนินงานในอนาคต	23
บรรณานุกรม	24
ภาคผนวก	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

สังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ โลกของการสื่อสารไร้พรมแดน การพัฒนาทางด้านวัตถุ มากกว่าการพัฒนาทางด้านจิตใจ ทำให้ผู้คนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีผลทำให้สังคมเกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อเยาวชนของชาติ กระแสนิยมดิจิทัล เยาวชนสื่อสารด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และภาษาดิจิทัลของวัยรุ่น ปัญหาเด็กพูดคำไม่สุภาพเป็นปัญหาที่มักสร้างความตกใจให้กับพ่อแม่และคนรอบข้าง ถึงแม้ว่าปัญหาเด็กพูดคำไม่สุภาพนี้ไม่ได้เป็นเรื่องที่ร้ายแรงมากนัก แต่หากเราปล่อยปละละเลยและไม่หาวิธีการแก้ไขพฤติกรรมนี้ให้หมดไป เด็กก็จะติดคำพูดคำไม่สุภาพไปจนโต ส่งผลให้การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ในมาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์นั้น ผลการประเมินพบว่านักเรียนโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมก้าวร้าว พูดจาไม่ไพเราะ พูดหยาบคายในที่สาธารณะ กลายเป็นค่านิยมที่ผิดของผู้เรียนในปัจจุบัน

โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม เป็นโรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียนจำนวน 960 คน ตระหนักถึงปัญหาการแสดงมารยาทในการพูดจาในที่สาธารณะของนักเรียน และเพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการแก่เยาวชนไทย อันได้แก่ **ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ** โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ด้วยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา และเพื่อให้เกิดความตระหนัก รวมทั้งความรู้ความเข้าใจที่ส่งผลต่อด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง วัฒนธรรม และ ความมั่นคง จากสภาพปัญหาดังกล่าวโรงเรียนได้วิเคราะห์สภาพปัญหา และกำหนดให้บุคลากรทุกกลุ่มงานร่วมมือกันแก้ไข กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กำหนดให้นักเรียนรวมตัวเป็นกลุ่ม จัดทำโครงการคุณธรรมขึ้นในทุกระดับชั้น เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดเชิงระบบ คิดประเมินค่า ผ่านการทำโครงการอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการทำงานจริง การทำงานเป็นระบบ ความรับผิดชอบ ต่องาน และได้รับการฝึกทักษะทางสังคม ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มใหญ่ โดยกำหนดเป้าหมายเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา

โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน Greet each other with smiling and respect in ASEAN Relationship เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 ชื่อกลุ่ม “ข้าวเกรียบว้าว” ที่มีความคิดสร้างสรรค์และต้องการแก้ปัญหาการพูดจาไม่ไพเราะของเพื่อนนักเรียน

ให้หันมาพูดจาทักทายกันอย่างสุภาพ และเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับอาเซียน มีการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขึ้นบุกเบิกและทดลอง กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การเรียนรู้การทักทายกันด้วยภาษาของชาติต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน สับเปลี่ยนกันไปแต่ละประเทศในแต่ละวัน เป็นคำทักทายง่าย ๆ ได้แก่ การกล่าวสวัสดิ์ ขอขอบคุณ ขอโทษ ลาก่อน ยินดีที่รู้จัก เป็นต้น โดยเชิญชวนให้คณะครูและนักเรียนกล่าวคำทักทายด้วยภาษาอาเซียน กิจกรรมเสียงจากอาเซียน การตอบปัญหาอาเซียน ในระยะที่ 2 ขึ้นต่อย้ำและขยายผล มีการจัดกิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์ การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา จัดอาสาศุนย์อาเซียน เพื่อเชิญชวนให้ผลิตสื่ออาเซียนในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ แผ่นพับ ธงอาเซียน การ์ตูนอาเซียน จัดอาสาศุนย์อาเซียน นำมาจัดแสดงเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาของโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

กิจกรรมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ น้อมนำให้นักเรียนพูดจาไพเราะขึ้น รู้จักการฝึกจิตให้มีสติ ในการพูด จนถึงการร่วมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น นั่นคือความสุภาพอ่อนน้อม นำไปสู่ความมีน้ำใจ มีจิตอาสา จิตสำนึก สร้างนิสัย สร้างวินัยที่ดีกับคุณภาพชีวิตของตนเอง ที่สอดคล้องกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนา อิทธิบาท 4 ที่เป็นแนวทางสู่ความสำเร็จ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานในการดำรงชีวิต และหลักธรรม สังคหวัตถุ 4 ทาน ปิยวาจา สมานัตตตา อตถจริยา ธรรมะอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจน้ำใจของผู้อื่น และความมีสติ ปัญญา และความเพียร ซึ่งจะนำไปสู่ความสุข ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง

ดังพระบรมราโชวาทของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงพระราชทานแก่คณะครู และนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2518 ความว่า

“ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งของชีวิตและส่วนรวม คือ การศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญมั่นคงเกือบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ”

และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข คือ คุณธรรม และ ความรู้ โดย ให้ความรู้ และฝึกฝน อย่างมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ พอเหมาะสมกับระยะเวลา

ดังนั้นการให้เด็กไทยได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจึงเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อทำความเข้าใจเรื่องของมนุษยชาติ ความเข้าใจนานาชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคมวิทยา หน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และภาษา ซึ่งการสอนสังคมสมัยใหม่นั้น ต้องสอนเพื่อการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสังคม และนวัตกรรม แนวคิดร่วมสมัยที่ควรนำมาใช้พัฒนาเด็กคือ ความเข้าใจเรื่องอาเซียนและการศึกษาเพื่อความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม ส่วนสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองร่วมกันกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทยให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียนว่า เด็กไทยควรมีทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากหลักธรรมและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ดังกล่าว กลุ่มข้าวกเรียนว่า ได้นำมายึดถือปฏิบัติ ในการทำโครงการคุณธรรม ยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์อันอาเซียน การทำดีเพื่อประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม และรณรงค์ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้พูดจาไพเราะ ซึ่งกลุ่มข้าวกเรียนว่า มีความตั้งใจและต้องการเห็นความสำเร็จในโครงการด้วยการเพียรในการทำแบบอย่างที่ดีและเชิญชวนผู้อื่นในการร่วมกันทำดีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมกรรมการพูดจาทักทายกันที่ไม่ไพเราะ ของนักเรียน
- 2) พัฒนานักเรียนให้ตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจของการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน
- 3) เพื่อสร้างเครือข่ายให้เกิดความรู้เกี่ยวกับอาเซียนทั้งในและนอกโรงเรียน
- 4) เพื่อสร้างโอกาสในการทำความดีถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 2) ผู้เรียนของโรงเรียนพูดจาสุภาพ ไพเราะ มีน้ำใจและยอมรับความแตกต่าง
- 3) นักเรียนสามารถสร้างโครงการ และใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา มีความสามัคคีมีความรอบรู้ รอบคอบ และทำงานร่วมกันได้อย่างมีเหตุผล
- 4) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน
- 5) โรงเรียนจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา สร้างเครือข่ายการเรียนรู้อาเซียนได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านการศึกษาเรียนรู้

โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์อันอาเซียน Greet each other with smiling and respect in ASEAN Relationship มีการศึกษาเรียนรู้โดยอาศัยหลักธรรม อิทธิบาท 4 และสังคหวัตถุ 4 และดำเนินการภายใต้หลักธรรม ดังนี้

หลักธรรม ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล หมายถึง การฝึกฝนพัฒนาด้านพฤติกรรม หมายถึง การพัฒนาพฤติกรรมทางกาย และวาจา โดยนำมาใช้จัดกิจกรรมยิ้มไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน

สมาธิ หมายถึง การฝึกฝนพัฒนาในด้านจิตใจ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจิตใจ เป็นฐานของพฤติกรรม เนื่องจากพฤติกรรมทุกอย่างเกิดขึ้นจากความตั้งใจ หรือ เจตนาและเป็นไปตามเจตจำนง และแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลัง ถ้าจิตใจได้รับการพัฒนา ให้ตั้งงามแล้ว ก็จะควบคุมดูแลและนำพฤติกรรมไปในทางที่ตั้งงามด้วย เป็นหลักการทำงานโครงการคุณธรรมที่ทำความดีเป็นแบบอย่างของโรงเรียน

ปัญญา หมายถึง การพัฒนาปัญญา ซึ่งมีความสำคัญสูงสุด เพราะปัญญาเป็นตัวแทนทาง และควบคุมพฤติกรรมทั้งหมด คนเราจะมีพฤติกรรมอะไร อย่างไร ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญที่แสดงถึง การมีความรู้คู่คุณธรรม อันเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

หลักธรรม อิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตะ วิมังสา

1) **ฉันทะ** คือความพอใจ ในฐานะเป็นสิ่งที่ตนถือว่า ดีที่สุด ที่มนุษย์เราควรจะได้ ใช้ในกิจกรรมยิ้มไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน โดยโน้มนำจิตใจเพื่อนนักเรียนโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ให้รู้สึกน่าสนใจ น่าพึงพอใจ กับกิจกรรมแปลกใหม่หน้าเสาธง หลีกเลียงความจำเจ ให้รู้สึกสนุกกับการ กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอาเซียน จึงเป็นกิจกรรมแรกที่ทำให้เกิด คุณธรรม ข้อต่อไป ทุกข้อ

2) **วิริยะ** คือความพากเพียร หมายถึง การกระทำที่ติดต่อกัน ไม่ขาดตอน เป็นระยะยาว จนประสบความสำเร็จ ใช้ในกิจกรรมเสียงจากอาเซียน โดยจัดกิจกรรมเสียงตามสาย การแทรกซึมความรู้โดยเปิด เสียงเพลง ประกอบการจัดรายการความรู้ การพูดภาษาอาเซียน ทุก ๆ วันให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง

3) **จิตตะ** หมายถึงความไม่ทอดทิ้ง สิ่งนั้น ไปจากความรู้สึกของตัว ทำสิ่งซึ่งเป็น วัตถุประสงค์นั้น ให้เด่นชัด อยู่ในใจเสมอ คำนี้ รวมความหมาย ของคำว่า สมาริ อยู่ด้วยอย่างเต็มที่ ใช้ในกิจกรรมตอบปัญหา อาเซียน เพื่อให้เพื่อน ๆ นำความรู้มาตอบปัญหา กล้าแสดงออก ไม่ทอดทิ้งความรู้ที่ได้

4) **วิมังสา** หมายถึงความสอดส่องในเหตุและผลแห่งความสำเร็จ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไปตลอดเวลา คำนี้ รวมความหมาย ของคำว่า ปัญญา ไว้อย่างเต็มที่ ใช้ในกิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์ ซึ่งจะนำความรู้ที่ได้รับมาผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เป็นชิ้นงานที่แสดงถึงประมวลความรู้ความสนใจ ความถนัดของตนเอง

หลักธรรม สังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา

1) **ทาน** คือ การให้ ได้แก่ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ การให้ทานให้เพื่อขจัดกิเลส ใช้เป็นหลักในการรวมกลุ่มกันทำงานโครงการคุณธรรมนี้ เพราะการทำงาน คุณธรรม ต้องเสียสละตนเอง เสียสละเวลา เป็นการบริจาคทาน ขจัดความโลภหรือความตระหนี่ เป็นการ ขำระจิตใจให้สะอาด ยกกระดับจิตใจให้สูงขึ้น เพื่อถวายความดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และได้เชิญชวนให้เพื่อนนักเรียนทุกคนได้ร่วมกันทำความดีโดยพร้อมเพรียงกันอีกด้วย

2) **ปิยวาจา** ได้แก่ การพูดคำสุภาพ อ่อนหวาน เพื่อให้เกิดความสมานสามัคคี ปิยวาจา ถือเป็น การกระทำที่ทำได้ง่าย เพราะวาจานั้นมีในตัวเรา เพียงเรามีสติ มีเมตตาในใจก็สามารถพูดออกมาได้ กลุ่มพวก เราจึงริเริ่มทำโครงการคุณธรรมนี้โดยเริ่มที่กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน เพื่อดึงดูดโน้มนำ ให้เพื่อนนักเรียนร่วมกันพูดคำสุภาพอย่างน่าสนใจ น่าเรียนรู้

3) **อัตถจริยา** หมายถึง การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือกันและกันในวงแคบ และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในวงกว้าง หลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนให้คนพัฒนาตน 2 ด้าน คือ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ใช้เป็นหลักในการทำงานโครงการคุณธรรมของสมาชิกกลุ่ม และใช้จัดกิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์ โดยนอกจากจะกระทำความดีด้วยการพูดคำสุภาพแล้ว ยังสร้างชิ้นงานเป็นสื่อความรู้ใช้ในศูนย์อาเซียนศึกษาของโรงเรียนด้วย

4) **สมานัตตตา** การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย หมายถึง การวางตนได้เหมาะสม ตนอยู่ในฐานะอะไรก็วางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่เป็นอยู่ และทำได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ใช้สำหรับการร่วมกันทำงานของกลุ่มโครงการข้าวเกรียบว่าว เพราะต้องเรียนรู้การทำงานร่วมกันนาน 3 – 4 เดือน ย่อมต้องมีความอดทน เสมอต้นเสมอปลาย ไม่ย่อท้อ แม้จะพบอุปสรรค เพื่อให้งานประสบความสำเร็จในที่สุด

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลปัจจุบันที่ทรงพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2518 ความว่า

“ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งของชีวิตและส่วนรวม คือ การศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญมั่นคงเกื้อบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ”

และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข คือ คุณธรรม และความรู้ โดยให้ความรู้ และฝึกฝน อย่างมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ พอเหมาะสมกับระยะเวลา

ดังนั้นการให้เด็กไทยได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจึงเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อทำความเข้าใจเรื่องของมนุษยชาติ ความเข้าใจนานาชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคมวิทยา หน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และภาษา ซึ่งการสอนสังคมสมัยใหม่นั้น ต้องสอนเพื่อการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสังคม และนวัตกรรม แนวคิดร่วมสมัยที่ควรนำมาใช้พัฒนาเด็กคือ ความเข้าใจเรื่องอาเซียนและการศึกษาเพื่อความเข้าใจ ระหว่างวัฒนธรรม ส่วนสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองร่วมกันกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทยให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียนว่า เด็กไทยควรมีทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1.3.2 ขอบเขตด้านเป้าหมาย

นักเรียนโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม จำนวน 960 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนกรกฎาคม 2563 - กันยายน 2563

1.3.4 ขอบเขตด้านสถานที่

โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

บทที่ 2

การดำเนินการโครงการ

2.1 วิธีการดำเนินงาน

โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

- 1) ประชุมรวมกลุ่มสมาชิก
- 2) ศึกษา วิเคราะห์ สภาพปัญหาของโรงเรียน โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน จากการสอบถาม และผลจากการประเมินคุณภาพภายใน การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประเมิน สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น
- 3) ระดมความคิด ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา
- 4) ร่วมกับคณะสงฆ์ คณะครูที่ปรึกษา และกรรมการ ประเมินทางเลือก และตัดสินใจ เลือกแนวทางการแก้ไขปัญหา
- 5) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานโครงการ และจัดทำโครงร่างโครงการคุณธรรม
- 6) แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในคณะกรรมการ ดังนี้

ที่	ชื่อ-นามสกุล	หน้าที่ความรับผิดชอบ
1.	นางสาวสุนันทา ดอกไม้	ประชุม/ประสานงานและรายงานการดำเนินงาน
2.	นางสาวกัญญารัตน์ บังคัล	จัดทำเอกสาร แบบสอบถาม ประเมินผล
3.	นางสาววนิดา เตรียมพล	จัดทำเอกสาร แบบสอบถาม ประเมินผล
4.	นายเจษฎา สารจิตร	จัดทำสื่อ Power Point แผ่นพับ ป้ายนิเทศ
5.	นายจิรภัทร เดชะคุ้ม	จัดทำสื่อ Power Point แผ่นพับ ป้ายนิเทศ
6.	นางสาวณัฐนิชา เงินบำรุง	ประชาสัมพันธ์ ประสานงาน
7.	นายชานนท์ สิงห์อุดร	ประชาสัมพันธ์ ประสานงาน
8.	นายเหมันต์ เกลาธรรม	ประชาสัมพันธ์ ประสานงาน
9.	นายโกมล จันทรดำ	สรุป รายงาน และรวบรวมข้อมูล
10.	นางสาวกัญญารัตน์ ป้อมเงิน	สรุป รายงาน และรวบรวมข้อมูล

2.1.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1) ระยะเวลาที่ 1 ขั้นบุกเบิกและทดลอง

- กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน เป็นการเรียนรู้การทักทายกันด้วยภาษาของชาติต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน สับเปลี่ยนกันไปแต่ละประเทศในแต่ละวัน จากคำทักทายง่าย ๆ ได้แก่ การกล่าวสวัสดิ์ ขอบคุณ ขอโทษ ลาก่อน ยินดีที่รู้จัก เป็นต้น โดยเชิญชวนให้คณะครูและนักเรียนกล่าวคำทักทายด้วยภาษาอาเซียนทุกวัน วันละภาษา

- กิจกรรมเสียงจากอาเซียน โดยนักเรียนจัดเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ ความเป็นมาของการก่อตั้งอาเซียน ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน สัญลักษณ์ เพลงอาเซียน ความร่วมมือกันในกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นต้น

- กิจกรรมตอบปัญหาอาเซียน โดยกรรมการในกลุ่มข่าวเกรียวว่า ร่วมกันจัดทำแผ่นพับ บอร์ดความรู้เกี่ยวกับอาเซียน นำมาให้นักเรียนอ่านในช่วงกิจกรรมรักการอ่าน เป็นการงานร่วมกันกับกิจกรรมห้องสมุด เมื่ออ่านจบแต่ละครั้งก็มีการตอบปัญหาอาเซียน ชิงรางวัลในทุก ๆ สัปดาห์

2) ระยะเวลาที่ 2 ขั้นต่อยอดและขยายผล

- กิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์ โดยกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ร่วมรณรงค์จัดกิจกรรมการประกวดสื่อสร้างสรรค์ อาเซียนสัมพันธ์ ให้นักเรียนทุกคนจับกลุ่มกัน ทำสื่อแผ่นพับ บอร์ด หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอาเซียน เข้าร่วมประกวดชิงรางวัล และเกียรติบัตรของโรงเรียน แล้วนำเสนอบนเว็บไซต์ของโรงเรียน

- กิจกรรมการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา โดยนำสื่อที่นักเรียนร่วมกันสร้างสรรค์ มาจัดแสดง นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอาเซียน เพื่อจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาของโรงเรียน

- กิจกรรมจิตอาสาศูนย์อาเซียน โดยเชิญชวนให้นักเรียนอาสาเป็นมัคคุเทศก์ประจำศูนย์อาเซียนศึกษา นักเรียนแสดงความมีน้ำใจ และได้เติมเต็มความรู้เกี่ยวกับอาเซียน

2.1.3 ขั้นตอนการประเมินผลโครงการ ได้ใช้วิธีการประเมินผล ดังนี้

- การประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ
- การประเมินผลขณะดำเนินโครงการ
- การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ
- การทำการสังเคราะห์ผลการประเมินโครงการโดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

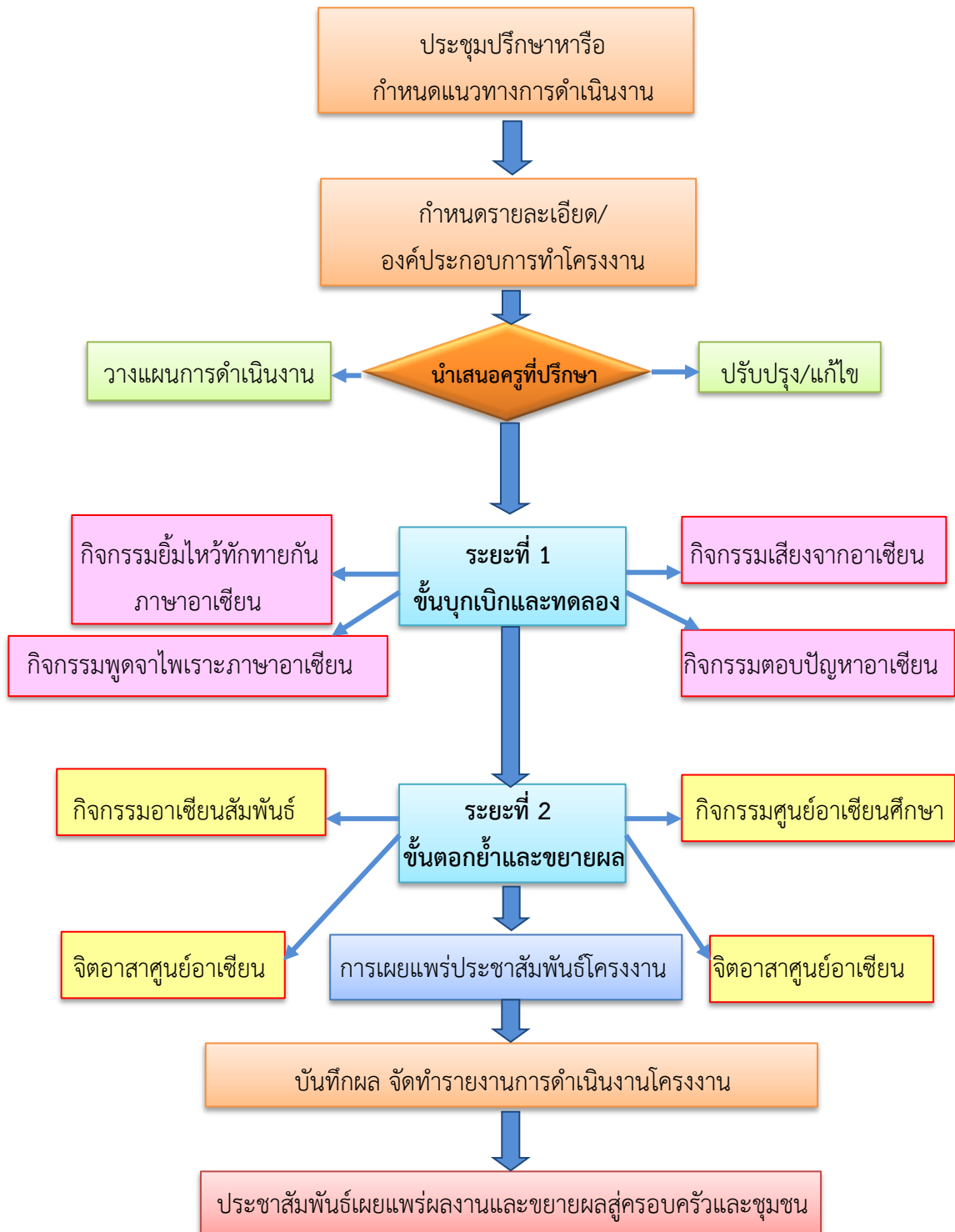
และแบบสังเกตพฤติกรรม

- สถิติที่ใช้ สถิติพื้นฐานร้อยละ

ผังมโนทัศน์

โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน

Greet each other with smiling and respect in ASEAN Relationship

2.2 หลักการและหลักธรรมที่นำมาใช้

หลักธรรม ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล หมายถึง การฝึกฝนพัฒนาด้านพฤติกรรม หมายถึง การพัฒนาพฤติกรรมทางกาย และวาจา โดยนำมาใช้จัดกิจกรรมให้มีไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน

สมาธิ หมายถึง การฝึกฝนพัฒนาในด้านจิตใจ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจิตใจ เป็นฐานของพฤติกรรม เนื่องจากพฤติกรรมทุกอย่างเกิดขึ้นจากความตั้งใจ หรือ เจตนาและเป็นไปตามเจตจำนง และแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลัง ถ้าจิตใจได้รับการพัฒนา ให้ตั้งงามแล้ว ก็จะควบคุมดูแลและนำพฤติกรรมไปในทางที่ตั้งงามด้วย เป็นหลักการทำงานโครงการคุณธรรมที่ทำความดีเป็นแบบอย่างของโรงเรียน

ปัญญา หมายถึง การพัฒนาปัญญา ซึ่งมีความสำคัญสูงสุด เพราะปัญญาเป็นตัวนำทาง และควบคุมพฤติกรรมทั้งหมด คนเราจะมีพฤติกรรมอะไร อย่างไร ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญที่แสดงถึงการมีความรู้คู่คุณธรรม อันเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

หลักธรรม อิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตะ วิมังสา

อิทธิบาท แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งทีเรียกว่า อิทธิบาท จำแนกไว้เป็น 4 คือ

- 1) **ฉันทะ** คือความพอใจ ในฐานะเป็นสิ่งที่ตนถือว่าดีที่สุดในที่มนุษย์เราควรจะได้ ข้อนี้เป็นกำลังใจอันแรก ที่ทำให้เกิด คุณธรรม ข้อต่อไป ทุกข้อ
- 2) **วิริยะ** คือความพากเพียร หมายถึงการกระทำที่ติดต่อกัน ไม่ขาดตอน เป็นระยะยาว จนประสบความสำเร็จ คำนี้มีความหมายของความกล้าหาญเจืออยู่ด้วย ส่วนหนึ่ง
- 3) **จิตตะ** หมายถึงความไม่ทอดทิ้งสิ่งนั้นไปจากความรู้สึกของตัวเอง ทำสิ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์นั้นให้เด่นชัดอยู่ในใจเสมอ คำนี้รวมความหมายของคำว่า สมาธิ อยู่ด้วยอย่างเต็มที่
- 4) **วิมังสา** หมายถึงความสอดส่องในเหตุและผลแห่งความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไปตลอดเวลา คำนี้รวมความหมายของคำว่า ปัญญา ไว้อย่างเต็มที่

หลักธรรม สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผู้กโมตรี เอื้อเพื่อเกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีอยู่ 4 ประการ ได้แก่

- 1) **ทาน** คือ การให้ ได้แก่ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของการให้ทานให้เพื่อขจัดกิเลส เช่น การบริจาคทานแก่นสมณชีพราหมณ์ ผู้ทรงศีล เพื่อขจัดความโลภหรือความตระหนี่ เป็นการชำระจิตใจให้สะอาด ยกกระดับจิตใจให้สูงขึ้น
- 2) **ปิยวาจา** ได้แก่ การพูดคำสุภาพ อ่อนหวาน เพื่อให้เกิดความสมานสามัคคี ปิยวาจาทำได้ง่าย เพราะวาจานั้นมีในตัวเรา เพียงเรามีสติ มีเมตตาในใจก็สามารถพูดออกมาได้

3) **อัตถจริยา** หมายถึง การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือกันและกันในวงแคบ และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในวงกว้าง หลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนให้คนพัฒนาตน 2 ด้าน คือ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์

4) **สมานัตตตา** การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย หมายถึง การวางตนได้เหมาะสม ตนอยู่ในฐานะอะไรก็วางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่เป็นอยู่ และทำได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย

พระบรมราชาบาทของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2518 ความว่า

“ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งของชีวิตและส่วนรวม คือ การศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญมั่นคงเกื้อบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ”

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข คือ คุณธรรม และ ความรู้ โดย ให้ความรู้ และฝึกฝน อย่างมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ พอเหมาะสมกับระยะเวลา

ดังนั้นการให้เด็กไทยได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจึงเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อทำความเข้าใจเรื่องของมนุษยชาติ ความเข้าใจนานาชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคมวิทยา หน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และภาษา ซึ่งการสอนสังคมสมัยใหม่นั้น ต้องสอนเพื่อการรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงสังคม และนวัตกรรม แนวคิดร่วมสมัยที่ควรนำมาใช้พัฒนาเด็กคือ ความเข้าใจเรื่องอาเซียน และการศึกษาเพื่อความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม ส่วนสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองร่วมกันกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทยให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียนว่า เด็กไทยควรมีทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากหลักธรรมและพระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ดังกล่าว กลุ่มข้าวงเรียนว่า ได้นำมายึดถือปฏิบัติ ในการทำโครงการคุณธรรม ยึดหัวใจทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันอาเซียน การทำดีเพื่อประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม และรณรงค์ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้พูดจาไพเราะ ซึ่งกลุ่มข้าวงเรียนว่า มีความตั้งใจและต้องการเห็นความสำเร็จในโครงการด้วยการเพียรในการทำแบบอย่างที่ดีและเชิญชวนผู้อื่นในการร่วมกันทำดีต่อไป

ปฏิทินการปฏิบัติงาน โครงการยืมไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน

การดำเนินงาน	กิจกรรมการดำเนินงาน	วัน / เดือน/ ปี
ระยะที่ 1 ขั้นบุกเบิกและทดลอง ก.ค.2563	ขั้นตอนการเตรียมการ - การระดมพลังความคิด การวิเคราะห์ปัญหา - การนำเสนอแนวคิด การประเมินทางเลือก และตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหา ขั้นตอนการดำเนินงาน - กิจกรรมยืมไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน - กิจกรรมเสี่ยงจากอาเซียน - กิจกรรมตอบปัญหาอาเซียน	ก.ค. 2563
ระยะที่ 2 ขั้นต่อยอดและขยายผล ส.ค.2563	- กิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์ - กิจกรรมจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา - การประกวดสื่ออาเซียนสัมพันธ์ - กิจกรรมจิตอาสาศูนย์อาเซียน ขั้นตอนการประเมินผลโครงการ - การจัดทำข้อมูล สถิติจากแบบสอบถาม - การประเมินผล	ส.ค. 2563
	ดำเนินการต่อเนื่องโดยจัดกิจกรรม ศูนย์อาเซียนศึกษาเผยแพร่สู่ชุมชน	ตลอดปีการศึกษา 2563

2.3 งบประมาณ

โครงการยืมไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานดังนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1	การจัดทำป้ายนิทรรศการโครงการ	500
2	กิจกรรมตอบปัญหาอาเซียน	-
3	กิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์	-
4	กิจกรรมจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา	งบจากโรงเรียน
5	การจัดประกวดสื่ออาเซียนสัมพันธ์	-
รวม		500

2.4 แหล่งที่มาของงบประมาณ

จากงบประมาณของโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม จำนวนเงิน 500 บาท

2.5 อุปสรรคความผิดพลาด การแก้ปัญหา และบทเรียน

อุปสรรคความผิดพลาด	การแก้ปัญหา	บทเรียน
1. นักเรียนยังไม่เข้าใจหลักการ ทำโครงการ	ครูที่ปรึกษาต้องติดตามการทำงาน ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด	ควรให้ความรู้ /อบรมขยายผล การเขียนโครงการคุณธรรม เพื่อให้นักเรียนนำเสนอร่าง โครงการได้ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้ มีความชัดเจนในการทำโครงการ มากยิ่งขึ้น
2. ช่วงเดือนมิถุนายน ถึงกรกฎาคม มีกิจกรรมกีฬาสี นักเรียนต้องใช้เวลาว่างจากการ เรียนไปแข่งขันกีฬาสี ซ้อมเชียร์ ดังนั้นเวลาของกิจกรรมจึงถูก เบียดบัง ทำให้การจัดกิจกรรม ในโครงการมีน้อยกว่า ที่วางแผนไว้	กรรมการต้องรู้จักแบ่งเวลาว่าง และบริหารเวลาในการทำกิจกรรม จัดเรียงลำดับกิจกรรมใด มีความสำคัญมากต้องทำก่อน กิจกรรมมีความสำคัญน้อยทำที่ หลัง	ความเพียรพยายามขยัน และอดทนโดยไม่ปล่อยเวลา ให้สูญสิ้นไปอย่างไร้ค่า จะทำให้ งานทุกอย่างเสร็จสิ้นไป และมีประสิทธิภาพ
3. โครงการคุณธรรม มีงบประมาณในการดำเนินงาน น้อย ไม่เพียงพอต่อการจัด กิจกรรม	มีการขออนุสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่น ๆ	ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงบริหาร งบประมาณ และจัดกิจกรรม ให้มีประสิทธิภาพ
4. งบประมาณการจัดตั้งศูนย์ อาเซียนศึกษาไม่เพียงพอในการ ดำเนินงาน	มีการขออนุสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่น ๆ	ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงบริหาร งบประมาณ และจัดกิจกรรม ให้มีประสิทธิภาพ
5. นักเรียนยังไม่รู้วิธีการ ประเมินผลในการดำเนินงาน โครงการคุณธรรม	จัดให้มีการทำแบบสำรวจ และแบบสอบถามในทุกขั้นตอน ของการทำงาน	การประเมินผลก่อนดำเนิน โครงการ ขณะดำเนินงานและ หลังการดำเนินงาน ช่วยให้เกิด ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ในผลงาน

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน

โครงการคุณธรรมเรื่อง “ยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน” เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ให้เยาวชนไทยมีความสุขภาพ รู้จักพูดจาไพเราะ เป็นการฝึกจิตให้มีสติในการใช้คำพูด สร้างนิสัยที่ดี และเสริมสร้างการเรียนรู้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2563 ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 ในเรื่องการศึกษา ที่พระราชทานมานานกว่า 30 ปี ที่สอดคล้องกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ที่เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องมีสติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ การดำเนินงานโครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 จนถึงเดือนกันยายน 2563 รวมทั้งสิ้น 3 เดือน สรุปผลการดำเนินการได้ดังนี้

3.1 ผลการประเมินก่อนการดำเนินงาน

จากการสอบถาม สังเกต และการสัมภาษณ์คุณครู พบว่า นักเรียนพูดจาไม่ไพเราะ พูดหยาดคาย ในที่สาธารณะ จนกลายเป็นค่านิยมที่ผิดของผู้เรียนในปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้

- พูดหยาดคายจนติดเป็นนิสัย เพราะเคยพูดแบบนี้มาตลอด
- ติดนิสัยมาจากครอบครัว เพื่อน ๆ
- คิดว่าคำหยาดที่พูดนั้น ไม่ได้เป็นคำหยาดแต่อย่างไร
- บางคนอาจคิดว่า พูดแบบนี้แสดงว่าเป็นคนเปิดเผย ตรงไปตรงมา
- ไม่มีใครอบรม

3.2 ผลการประเมินขณะดำเนินโครงการ

3.2.1 ระยะเวลาที่ 1 ชั้นบุกเบิกและทดลอง

- กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน เป็นการเรียนรู้การทักทายกันด้วยภาษาของชาติต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน สับเปลี่ยนกันไปแต่ละประเทศในแต่ละวัน จากคำทักทายง่าย ๆ ได้แก่ การกล่าวสวัสดี ขอบคุน ขอโทษ ลาก่อน ยินดีที่รู้จัก เป็นต้น โดยจัดกิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า เชิญชวนให้คณะครูและนักเรียนกล่าวคำทักทายด้วยภาษาอาเซียนทุกวัน วันละภาษา และในระหว่างวัน เมื่อเดินผ่านก็เชิญชวนให้ทักทายกันด้วยภาษาอาเซียน การสวัสดีคุณครูด้วยภาษาอาเซียน

พบว่า คณะครูและนักเรียนให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี สามารถเรียนรู้และพูดคำทักทายของชนชาติต่าง ๆ ในอาเซียนได้อย่างสนุกสนาน

- กิจกรรมเสียงจากอาเซียน โดยนักเรียนจัดเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน จากการประเมินโดยใช้แบบทดสอบโดยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ทดสอบผู้เรียนทุกคนเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่า นักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

- กิจกรรมตอบปัญหาอาเซียน โดยกรรมการในกลุ่มข่าวเกรียวว่าว ร่วมกันจัดทำ แผ่นพับ บอร์ดความรู้เกี่ยวกับอาเซียน นำมาให้ นักเรียนอ่านในช่วงกิจกรรมรักการอ่าน เป็นการทำงาน ร่วมกันกับกิจกรรมห้องสมุด เมื่ออ่านจบแต่ละครั้งก็มีการตอบปัญหาอาเซียน ซึ่งรางวัลในทุก ๆ สัปดาห์ พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือตอบปัญหาอาเซียน ได้รับรางวัล เกิดความสนุกสนาน และเติมเต็มความรู้

3.2.2 ระยะเวลาที่ 2 ขั้นตอกย้ำและขยายผล

- กิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์ โดยกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ร่วมรณรงค์ จัดกิจกรรมการประกวดสื่อสร้างสรรค์ อาเซียนสัมพันธ์ ให้นักเรียนทุกคนจับกลุ่มกัน ทำสื่อ แผ่นพับ บอร์ด หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอาเซียน เข้าร่วมประกวดชิงรางวัล และเกียรติบัตร ของโรงเรียน แล้วนำเสนอบนเว็บไซต์ของโรงเรียน พบว่านักเรียนสามารถผลิตสื่อเข้าร่วมการประกวด ได้รับรางวัล เกิดความคิดสร้างสรรค์สร้างสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

- **กิจกรรมการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา** โดยนำสื่อที่นักเรียนร่วมกันสร้างสรรค์มาจัดแสดง นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอาเซียน เพื่อจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาของโรงเรียน

พบว่า โรงเรียนกำลังอยู่ในระยะเริ่มต้นที่จะดำเนินการจัดตั้งศูนย์อาเซียน ได้จัดสถานที่ที่เป็น ห้องเรียนปกติ ให้พัฒนาเป็นศูนย์อาเซียนศึกษา และยังไม่มียงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้นทางกลุ่มโครงการคุณธรรม จึงเป็นกลุ่มแรกเริ่มที่จัดตั้งศูนย์อาเซียน และค่อย ๆ จัดห้อง และสื่อ บอร์ดความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียน ตามกำลังงบประมาณที่ได้รับ

- **กิจกรรมจิตอาสาศูนย์อาเซียน** โดยเชิญชวนให้นักเรียนอาสาเป็นแม่คหุเทศก์ประจำ ศูนย์อาเซียนศึกษา นักเรียนแสดงความมีน้ำใจ และได้เติมเต็มความรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่ามีนักเรียน จิตอาสาเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นอีก 20 คน (ช่วงระยะเวลา 1 เดือน)

3.3 ผลการประเมินโครงการหลังการดำเนินงาน ได้มีการประเมินผลหลังการดำเนินงาน ดังนี้

3.3.1 ในการจัดกิจกรรมทั้ง 2 ระยะ คือระยะที่ 1 ขึ้นบุกเบิกและทดลอง และระยะที่ 2 ขึ้นต่อยอด และขยายผล นั้นต่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างเสริมนักเรียนให้มีสติ กล้าหาญจากท้าทายกันอย่างสุภาพ ไพเราะ และใส่ใจในการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน แก้ไขปัญหาโดยใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 เป็นกระบวนแก้ไข้ปัญหา เพื่อน้อมนำสู่กระบวนการเรียนรู้ จากการท้าทายง่าย ๆ ที่ทุกคนใช้ในชีวิตประจำวัน ที่มีกพุดหยาบคาย ไม่ไพเราะกันนั้น หันมาพูดคำท้าทายด้วยภาษาอาเซียนทุกวัน วันละภาษา สอดแทรกด้วยกิจกรรมเสียงจาก อาเซียนทุกวัน ให้เกิดความซึ่มซับ เมื่อนักเรียนเกิดความพึงพอใจ จึงเสริมเติมความรู้ด้วยการจัดกิจกรรม ตอบปัญหาอาเซียน ในชั้นต่อยอดและขยายผลด้วยกิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์ และศูนย์อาเซียนศึกษา และจิตอาสาศูนย์อาเซียน

3.3.2 การดำเนินงานโครงการคุณธรรมยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน ได้รับความร่วมมือจากนักเรียน ครู พระภิกษุสงฆ์ ได้ร่วมกันเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงาน นักเรียนมีกำลังใจ มีความรอบรู้ มีประสบการณ์ ด้วยเหตุนี้โรงเรียนจึงเห็นความสำคัญ ความตั้งใจทำงาน จึงให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ขึ้น

3.3.3 การทำงานแบบโครงการ การใช้กระบวนการกลุ่มได้มีการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทาง ในการแก้ไข้ปัญหา โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ทั้งหมด ดังนั้นเมื่อจัด กิจกรรมแต่ละกิจกรรมจึงต้องดำเนินการพร้อมกัน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง ชัวโมงส่งเสริมคุณธรรม และต้องขอความช่วยเหลือ ประสานงานกับคณะครูหลายกลุ่มงาน ทั้งกลุ่มงานวิชาการ กลุ่มงานกิจการ นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม งานห้องสมุด เพื่อบูรณาการการจัดกิจกรรมอาเซียนสู่การเรียนรู้ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

3.3.4 ผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ

ตารางแสดงผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ต่อการดำเนินงานโครงการคุณธรรม ยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน จำนวน 132 คน พบว่า

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความคิดเห็น							ระดับความพึงพอใจ
	5	4	3	2	1		S.D.	
1. กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน	70	38	18	3	3	4.28	0.94	มาก
2. กิจกรรมเสียงจากอาเซียน	49	54	21	7	1	4.08	0.90	มาก
3. กิจกรรมตอบปัญหาอาเซียน	48	59	59	6	1	4.11	0.86	มาก
4. กิจกรรมอาเซียนสัมพันธ์	55	51	19	8	2	4.08	0.96	มาก
5. กิจกรรมศูนย์อาเซียนศึกษา	52	51	19	8	2	4.08	0.96	มาก
6. กิจกรรมจิตอาสาศูนย์อาเซียน	56	42	23	10	1	4.08	0.99	มาก
7. นักเรียนมีโอกาสดำเนินการดีถวายในหลวง	55	49	21	7	0	4.15	0.88	มาก
8. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในอาเซียน	49	47	24	10	2	3.99	1.00	มาก
9. นักเรียนมีการพูดจาที่สุภาพขึ้น	51	60	13	7	1	4.16	0.86	มาก
10. นักเรียนได้รับประโยชน์จากกิจกรรม	69	44	10	3	6	4.27	1.02	มาก
รวม						4.13	0.58	มาก

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง น้อยที่สุด

จากตารางสรุปผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการคุณธรรม ยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน ความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทายกันภาษาอาเซียน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.28) นักเรียนมีการพูดจาที่สุภาพขึ้น ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.16) ความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในอาเซียน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.99) สรุปผลการประเมินความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อการดำเนินงานโครงการคุณธรรม ยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.13)

ข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณดำเนินการเพิ่มขึ้น

บทที่ 4

การศึกษาวิเคราะห์

4.1 ปัญหาและสาเหตุ

ปัญหาการพูดจาไม่ไพเราะและไม่เหมาะสมต่อกาลเทศะ สืบเนื่องมาจากการขาดการอบรมดูแลเอาใจใส่อย่างแท้จริงจากครอบครัว ต่อมาเมื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา ได้รับการอบรมสั่งสอนจากคุณครู แต่ก็ขาดการติดตามอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ทำให้นักเรียนติดนิสัย ติดคำพูดไม่สุภาพ เป็นผลให้การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ในมาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์นั้น พบว่านักเรียนโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมก้าวร้าว พูดจาไม่ไพเราะ พูดหยาบคาย ในที่สาธารณะ กลายเป็นค่านิยมที่ผิดของผู้เรียนในปัจจุบัน

4.2 เป้าหมายและทางออก

โครงการคุณธรรมเข้มไว้ทั่วทุกท่ายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน จัดทำขึ้นมาเพื่อน้อมนำให้นักเรียนพูดทักทายกันด้วยมารยาทอันดีงามและภาษาของกลุ่มประเทศในอาเซียน ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน กระตุ้นให้นักเรียนร่วมทำความดีถวายในหลวง จากจุดเริ่มต้นที่ง่ายที่สุด คือการพูดคำทักทาย (ความสุภาพ) สู่การเรียนรู้ ความมีน้ำใจ จิตอาสาสร้างสรรค์ชิ้นงานเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม

4.3 หลักการและหลักธรรมที่นำมาใช้

หลักธรรม ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล หมายถึง การฝึกฝนพัฒนาด้านพฤติกรรม หมายถึง การพัฒนาพฤติกรรมทางกาย และวาจา โดยนำมาใช้จัดกิจกรรมเข้มไว้ทั่วทุกท่ายกันภาษาอาเซียน

สมาธิ หมายถึง การฝึกฝนพัฒนาในด้านจิตใจ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจิตใจ เป็นฐานของพฤติกรรม เนื่องจากพฤติกรรมทุกอย่างเกิดขึ้นจากความตั้งใจ หรือ เจตนาและเป็นไปตามเจตจำนง และแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลัง ถ้าจิตใจได้รับการพัฒนา ให้ดีงามแล้ว ก็จะควบคุมดูแลและนำพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามด้วย เป็นหลักการทำงานโครงการคุณธรรมที่ทำความดีเป็นแบบอย่างของโรงเรียน

ปัญญา หมายถึง การพัฒนาปัญญา ซึ่งมีความสำคัญสูงสุด เพราะปัญญาเป็นตัวนำทาง และควบคุมพฤติกรรมทั้งหมด คนเราจะมีพฤติกรรมอะไร อย่างไร ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญที่แสดงถึงการมีความรู้คู่คุณธรรม อันเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

หลักธรรม อิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตะ วิมังสา

อิทธิบาท แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท จำแนกไว้เป็น 4 คือ

1) **ฉันทะ** คือความพอใจ ในฐานะเป็นสิ่งที่ตนถือว่าดีที่สุด ที่มนุษย์เราควรจะได้ ข้อนี้เป็นกำลังใจอันแรก ที่ทำให้เกิด คุณธรรม ข้อต่อไป ทุกข้อ

2) **วิริยะ** คือความพากเพียร หมายถึงการกระทำที่ติดต่อกัน ไม่ขาดตอน เป็นระยะยาว จนประสบความสำเร็จ คำนี้มีความหมายของความกล้าหาญเจืออยู่ด้วย ส่วนหนึ่ง

3) **จิตตะ** หมายถึงความไม่ทอดทิ้งสิ่งนั้นไปจากความรู้สึกของตัว ทำสิ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์นั้น ให้เด่นชัดอยู่ในใจเสมอ คำนี้รวมความหมายของคำว่า สมาธิ อยู่ด้วยอย่างเต็มที่

4) **วิมังสา** หมายถึงความสอดส่องในเหตุและผลแห่งความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไปตลอดเวลา คำนี้รวมความหมายของคำว่า ปัญญา ไว้อย่างเต็มที่

หลักธรรม สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเพื่อเกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีอยู่ 4 ประการ ได้แก่

1) **ทาน** คือ การให้ ได้แก่ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของการให้ทานให้เพื่อขจัดกิเลส เช่น การบริจาคทานแก่คนสมณชีพราหมณ์ ผู้ทรงศีล เพื่อขจัดความโลภหรือความตระหนี่ เป็นการชำระจิตใจให้สะอาด ยกกระดับจิตใจให้สูงขึ้น

2) **ปิยวาจา** ได้แก่ การพูดคำสุภาพ อ่อนหวาน เพื่อให้เกิดความสมานสามัคคี ปิยวาจาทำได้ง่าย เพราะวาจานั้นมีในตัวเรา เพียงเรามีสติ มีเมตตาในใจก็สามารถพูดออกมาได้

3) **อติถจริยา** หมายถึง การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือกันและกันในวงแคบ และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในวงกว้าง หลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนให้คนพัฒนาตน 2 ด้าน คือ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์

4) **สมานัตตตา** การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย หมายถึง การวางตนได้เหมาะสม ตนอยู่ในฐานะอะไรก็วางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่เป็นอยู่ และทำได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย

พระบรมราชาบาทของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรดารโหฐาน เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2518 ความว่า

“ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งของชีวิตและส่วนรวม คือ การศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญมั่นคงเกือบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ”

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข คือ คุณธรรม และ ความรู้ โดย ให้ความรู้ และฝึกฝน อย่างมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ พอเหมาะสมกับระยะเวลา

ดังนั้นการให้เด็กไทยได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจึงเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อทำความเข้าใจเรื่องของมนุษยชาติ ความเข้าใจนานาชาติ การศึกษาเพื่อความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนปรับตัวให้เข้าสถานการณ์การเปิดประเทศสู่ประชาคมอาเซียน

4.4 ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จ ดังนี้

1. ในหลวงคือศูนย์กลางแห่งความสำเร็จ การดำเนินงานบุคคลทุกฝ่ายมีกำลังใจในการดำเนินงานเพราะทุกฝ่ายถือเป็นโอกาสในการทำความดีถวายในหลวง
2. ยึดหลักธรรม ได้แก่ อิทธิบาท 4 และสังคหวัตถุ ในการทำงาน และนำมาบูรณาการกับหลักไตรสิกขา และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. กิจกรรมมีความหลากหลายและสอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน การพูดทักทายใช้ได้กับทุกคนในชีวิตประจำวันจึงเป็นกิจกรรมที่ง่าย และมีความหลากหลาย เพื่อให้ทุกคนเข้าร่วมได้อย่างทั่วถึง

4.5 การประเมินตนเอง ความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

โครงการคุณธรรมเรื่อง “ยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน” มุ่งเน้นให้เยาวชนไทย มีความสุขภาพ รู้จักพูดจาไพเราะ เป็นการฝึกจิตให้มีสติในการใช้คำพูด สร้างนิสัยที่ดี และเสริมสร้าง การเรียนรู้ ผลจากการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนโดยภาพรวมต่อการดำเนินงาน โครงการคุณธรรม ยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.13)

การประเมินตนเอง

๑) นางสาวสุนันทา ดอกไม้ ประธานโครงการกล่าวถึงโครงการ ดังนี้

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มโครงการนี้ มีความพึงพอใจมากเป็นโครงการที่ทำให้เราได้ทำความ ดี จิตอาสาช่วยคุณครู ช่วยโรงเรียน และยังช่วยประเทศชาติอีกด้วย รู้สึกภาคภูมิใจ

๒) นางสาวกัญญารัตน์ บังคัล รองประธานกล่าวถึงโครงการ ดังนี้

การที่ข้าพเจ้าได้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการนี้ ช่วยประสานงานและประชาสัมพันธ์กิจกรรม ต่าง ๆ เรียนรู้เกี่ยวกับภาษาต่าง ๆ ของอาเซียน เป็นความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนของเรา

๓) นางสาวนิตา เตรียมผล รองประธาน การกล่าวถึงโครงการ ดังนี้

ข้าพเจ้ามีความดีใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้เป็นสมาชิกโครงการนี้ พบว่ากิจกรรมคุณธรรม ทำความดีถวายในหลวงนั้น ทุก ๆ คนก็สามารถทำได้ในกิจกรรมประจำวัน อย่างเช่น การพูดทักทายกัน

การประเมินและวิจารณ์โดยผู้อื่น

1) พระสงฆ์ที่ปรึกษา : พระครูนิทานโพธิวัฒน์, พระพิศาล ปภัสสร

เป็นโครงการที่ส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ทำความดีถวายในหลวง โดยน้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างน่าชื่นชม ควรทำต่อเนื่องต่อไป

2) ผู้บริหารที่ปรึกษา : ดร.ชรินทร์ แผงดี ผู้อำนวยการโรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม

โครงการยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและนโยบายของ สพฐ. เป็นตัวอย่างที่ดีควรขยายผลต่อไป

3) ครูที่ปรึกษา : นางขวัญจิต บุญมาก

นักเรียนกลุ่มนี้มีจิตอาสาต้องการช่วยเหลือโรงเรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเพียร เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับทุกคนในโรงเรียน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เมื่อสิ้นสุดโครงการคุณธรรมยิ้มไหว้ทักทายกัน สานสัมพันธ์ฉันท์อาเซียน Greet each other with smiling and respect in ASEAN Relationship นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ สรุปผลได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการดำเนินการโครงการ

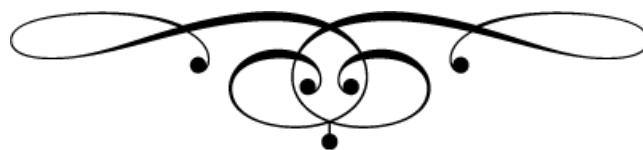
- 1) **พุทธพิสัย** - นักเรียนได้รู้เรียนรู้ในการแก้ปัญหา การน้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อิทธิบาท 4 และสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
- นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม บูรณาการความรู้คู่คุณธรรม
- 2) **ทักษะพิสัย** - นักเรียนได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น ให้ความเคารพ ความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักวิเคราะห์ ประเมินทางเลือก และตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และใช้หลักกัลยาณมิตรในการทำงาน
- นักเรียนได้ฝึกการทำงานเป็นระบบภายใต้การดำเนินงานแบบโครงการ
- นักเรียนได้รับประสบการณ์ และโอกาสทำความดีเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 3) **จิตตพิสัย** - นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาตนเอง มีความมั่นใจตนเอง เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง
- นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำความดี จิตอาสาบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์

5.2 ประสบการณ์และข้อเสนอแนะ สำหรับการจัดทำโครงการในครั้งต่อไป

- 1) จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม ให้กับนักเรียนให้เกิดความตระหนักรู้คิด ปลูกจิตสำนึกในการทำ ความดี สร้างความรู้ความเข้าใจ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำโครงการคุณธรรม
- 2) นำผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นเครือข่ายคุณธรรม ช่วยกันระดมความคิด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนในชุมชน
- 3) ควรจัดนิทรรศการและประชาสัมพันธ์เผยแพร่สู่ชุมชน
- 4) กิจกรรมจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม ดำเนินการตามสภาพการณ์ ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เนื่องจากขาดสถานที่ที่จะจัดตั้งศูนย์ ขาดงบประมาณในการจัดสถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม เหมาะสม ขาดสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ดังนั้นการดำเนินงาน ศูนย์อาเซียนศึกษา จึงยังต้องดำเนินการต่อเนื่องโดยคณะครูผู้รับผิดชอบ

5.3 แผนการดำเนินงานในอนาคต

- 1) จัดกิจกรรมอาเซียนแบบบูรณาการ ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกิจกรรม ควรสอดแทรกความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และขยายความรู้ให้กว้างไกลออกไป
- 2) ปรับปรุงและพัฒนาศูนย์อาเซียนศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 3) รับสมัครจิตอาสาศูนย์อาเซียน แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการร่วมกันดำเนินงาน
- 4) จัดทำป้ายนิเทศ บอร์ดความรู้ ภาพยนตร์สั้นเกี่ยวกับมารยาทในการพูดจาทักทาย มารยาทไทย และประเพณีในกลุ่มประเทศอาเซียน

บรรณานุกรม

- กลุ่มกัลยาณมิตรเพื่อเครือข่ายวิถีพุทธ (กคพ.) มูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณ. 2556. **คู่มือโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณ. จรัส พยัคฆราชศักดิ์. 2556. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.** กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช สุริวัตร จันทโรสภา. 2554. **พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. 2554. **แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร** กรุงเทพฯ : ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. 2550. **คู่มือค่ายคุณธรรมนำความรู้สู่สังคมสมานฉันท์.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ. อมร ไสภณวิเชษฐวงศ์ และคณะ. 2551. **พระพุทธศาสนาสมบูรณ์แบบ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช.